

Vägledning tillståndsansökan för brandfarliga varor

enligt Lag (SFS 2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

En komplett ansökan ger en snabbare handläggningstid.

Ansökan om:

Kryssa för den ruta som är aktuell för ansökan.

- Nytt tillstånd.
- Ny tillståndshavare, se 20§ FBE (2010:1075). Befintligt tillstånd skall bifogas.
- Förlängning av bef. tillstånd, när hantering sker i samma mängd, samma förvaringsplats, verksamhet mm men tillståndstiden ska förlängas. Befintligt tillstånd skall bifogas.
- Förändring av bef. tillstånd, vid förändring av mängd, förvaringsplats, verksamhet mm. Befintligt tillstånd skall bifogas.

1. Sökande

Här ska personnummer, namn och adress, alternativt företag organisationsnummer och adress till företaget som gör ansökan finnas med.

2. Förvaringsplats

Ange vart förvaringen sker, vem som är fastighetsägare och fastighetsbeteckning för förvaringsplatsen.

3. Hanteringen avser

Ange vad hanteringen avser.

4. Föreståndare

För all tillståndspliktig hantering av brandfarlig vara ska det finnas en eller flera föreståndare utsedda. Föreståndare är den person som under tillståndshavarens ansvar verkar för att hanteringen sker enligt gällande regler och inom tillståndets ramar. Föreståndaren ska vara väl insatt i riskerna med hanteringen, god kunskap om de brandfarliga varor som hanteras samt tillämplig lagstiftning. En föreståndare bör ha genomgått någon form av föreståndarutbildning.

Ange personuppgifter för den eller de som ska vara föreståndare för företaget/förrådet (kan vara samma person som söker tillståndet).

5. Hanterad typ och mängd

Här ska sökande beskriva vilka typer av brandfarliga varor som ska hanteras och i vilken typ av behållare förvaringen sker. Ett tillstånd ska omfatta all hantering av brandfarliga varor som sker på anläggningen, även om enstaka typ av vara inte uppfyller tillståndspliktig mängd.

Sammanställ uppgifter om samtliga brandfarliga varor som ska hanteras dvs. brandfarlig vätska, brandfarlig gas samt brandreaktiva varor (kemisk benämning eller produktnamn). För brandfarlig vätska anges vätskans klass: 1, 2a, 2b, eller 3¹.

Mängd (anges i antal liter) för respektive typ av vara, ange den största mängd som (vid varje tillfälle) kan hanteras.

Detta kan även göras i en bilaga som skickas med om utrymmet är för litet.

6. Följande dokument bifogas ansökan

- Dokument som visar föreståndarnas ansvarsområde, befogenheter och avtal om föreståndaruppdraget för den/de som utsetts till föreståndare. Om föreståndaren och den som söker tillståndet är samma person behövs inget avtal om föreståndaruppdraget.
- Dokument som stärker föreståndarnas kompetens. Kan exempelvis vara utbildningsintyg från genomförd föreståndarutbildning eller motsvarande.
- Beskriv verksamheten och vad hanteringen innebär, dvs. hur den brandfarliga varan ska hanteras och förvaras, t ex förvaring i cistern, förvaring i lösa behållare, försäljning i butik, sprutmålning, tillverkning, etc.
- En måttsatt *situationsplan* som redovisar placering av byggnader, cisterner, öppna lagerplatser, lastnings- och lossningsplatser, parkeringsplatser etc. Även omgivande bebyggelse, vägar, upplag, industrier etc. skall framgå. Skydds- och säkerhetsavstånd skall kunna utläsas. Områdets topografi bör också framgå.
- *Ritningar över byggnader och anordningar* där brandfarliga varor hanteras. Följande bör framgå:
 - dess yttre utformning (fasadritning),
 - utrymmen där brandfarliga varor hanteras,
 - uppgifter om utrymningsvägar, brandcellsindelning, brandteknisk klass etc.,
 - för cisterner avsedda för brandfarliga vätskor i byggnad anges produkt och volym i respektive utrymme (även brandfarliga kylmedia och köldbärare redovisas), för lösa behållare anges den sammanlagda volymen uppdelad på utrymme, vätska och klass,

1 Brandfarlig vätska klass 1: flampunkt (fp) < 21 °C, klass 2a: 21 < fp < 30 °C, klass 2b: 30 °C < fp < 55 °C, klass 3: 55 °C < fp < 100 °C (SRVFS 2005:10).

- område med cistern avsedda för brandfarlig gas, pump, förångare, säkerhetsventiler mm,
- för lösa behållare anges den sammanlagda volymen uppdelad på utrymmen och gastyp,
- ventilationens utformning med uppgift om till- och frånluftsdonens placering, luftomsättning, ev. tryckförhållanden.

För större eller mer komplicerade anläggningar kan även följande uppgifter behöva framgå:

- *sprinklade* ytor,
 - *brandventilation*, placeringen,
 - *brandlarmade* ytor,
 - *invallning*, för invallning anges volym, konstruktionsmaterial samt dräneringsmöjlighet (gäller vissa brandfarliga vätskor),
 - på *cisternkartan* skall förutom cisternernas geografiska placering även volym, temperatur, brandklass, tryck samt säkerhetsanordningar, (överfyllningsskydd, tryck – vakuumventil, övertrycksventil, sprängbleck, skyddsglas etc.) framgå,
 - på ritning ska *rörledningar* i stort framgå mellan cisterner och processanläggning och inom processanläggning, huvudavstängningsventiler bör markeras,
 - *flödesschema* bör visa flöden, temperatur, tryck och riktning i rörsystemet mellan cisterner och processanläggningen samt inom processanläggningen. Flödesschemat bör också visa rördiametrar, tryckreduceringsventiler, reglerfunktioner, förbikopplingar, avstängningsventiler och dylikt.
- Sammanställda drift- och skötselinstruktioner samt instruktioner för driftsättning och urdrifttagning för anläggningen. De skall vara på svenska. Instruktioner för driftstörningar bör också finnas.
 - *Utredning om brand och explosionsrisker*. En riskutredning över anläggningen skall göras för att identifiera riskerna för brand och explosion och de skador som därigenom kan uppkomma. En riskutredning bör besvara följande frågor:
 - vilka tillbuds-, och olycksscenarier kan uppstå?
 - vilka konsekvenser kan de ge?
 - hur stor är sannolikheten att dessa skall uppstå?
 - vilka åtgärder bör vidtas för att minska sannolikheten?

Dokumentation av riskerna för explosiv atmosfär. Dokumentationen ska ligga till grund för val, installation och användning av elektrisk utrustning och andra tändkällor.

Räddningsverkets föreskrifter om explosionsfarlig miljö vid hantering av brandfarliga gaser och vätskor, SRVFS 2004:7, samt tillhörande handbok visar vad explosions-skyddsdocumentationen skall innehålla. Dokumentationen ska även omfatta en bedömning av konsekvenserna av en antändning av den explosiva atmosfären samt instruktioner för arbete i explosionsfarlig miljö. En bedömning av var riskområden där brännbara ångor eller gaser kan uppkomma, en så kallad klassningsplan, upprättas. Inom dessa riskområden, eller klassade områden, får endast explosions-

skyddad elektrisk och mekanisk utrustning förekomma. Klassningsplan kan utföras efter Svenska Elektriska Kommissionens SEK Handbok 426 ”Klassning av explosionsfarliga områden”. I en klassningsplan anges, vanligen på ritning, zoner där brännbara ångor eller gaser kan uppträda under normal drift så att explosionsrisk föreligger.

- Kontrollrapporter, installationsintyg/besiktning av elinstallation, cisterner, rörledningar mm. Vid uppförande av en ny anläggning för brandfarliga vätskor skall entreprenören intyga att anläggningen är tekniskt utförd och monterad så att den uppfyller tillämpliga föreskrifter. Intyg från besiktning av cistern och rörledning skall finnas. (Se vidare MSB,s föreskrifter om cisterner och rörledningar (MSBFS 2018:2)).

Installationsbesiktning av ackrediterat kontrollorgan skall utföras på tryckkärl (t.ex. gasolcistern) och grövre trycksatta rörledningar för brandfarlig gas. Se vidare Arbetsmiljöverkets föreskrifter om besiktning av trycksatta anordningar, AFS 2005:3. Övriga behållare och rörledningar för brandfarlig gas skall täthetskontrolleras. En sådan kontroll skall vara protokollförd.

En elbesiktning utförd av besiktningsman med tillräcklig kompetens skall visa att elektrisk utrustning inom klassat område är i rätt utförande och rätt installerad. Elbesiktningsmannen skall ha kunskap om ATEX-direktiven och installation av Ex-klassad utrustning.

Övrig information

Tillsyn

Efter att tillstånd sökts skall en tillsyn utföras innan tillståndet beviljas. Vid *tillsyn* kontrolleras att anläggningen byggs/är utförd enligt det underlag som angavs i ansökan och att den uppfyller gällande krav. Vid avsyningen kontrolleras bland annat de rubriker och punkter som framgår av texten ovan. Även varnings- och förbudsskyltar samt att rörledningar är märkta enligt bestämmelserna kontrolleras.

Nedan visas de skyltar som skall finnas där brandfarlig vätska och gas hanteras (a), där klassat område finns (b), oxiderande varor och vissa organiska peroxider (c), samt märkning av rörledning för brandfarliga varor, i detta exempel gasol (d).

a) Brandfarliga varor

a) Förbud mot öppen eld

b) Område där explosiv atmosfär kan uppstå.

c) Brandreaktiva varor d) Märkning av rörledning

Cistern anmälningspliktig även till Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen

Utöver tillståndskrav enligt LBE så är viss hantering i cisterner även anmälningspliktigt till kommunens miljö- och hälsoskyddsförvaltning.

Den som avser installera en cistern med brandfarliga vätskor eller spillolja, som rymmer mer än 1 m³ är skyldig att anmäla det till miljö- och hälsoskyddsförvaltningen minst 4 veckor innan installationen påbörjas. Vid hantering av brandfarliga vätskor i vattenskyddsområde gäller särskilda regler, vänligen kontakta miljö- och hälsoskyddsförvaltningen i aktuell kommun för mer information.

Föreskrifter och allmänna råd

Exempel på föreskrifter som gäller för brandfarliga vätskor och gaser.

- Tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor, MSBFS 2013:3
- Explosionsfarlig miljö vid hantering av brandfarliga gaser och vätskor, SRVFS 2004:7.
- Förbudsanslag, varningsanslag samt märkning av rörledningar, AFS 2008:13.

Brandfarliga vätskor:

- Brandfarliga gaser och vätskor på försäljningsställen, SÄIFS 1996:2
- Cisterner, rörledningar mm för brandfarliga vätskor, MSBFS 2018:2
- Hantering av brandfarliga vätskor, SÄIFS 2000:2.

Brandfarlig gas:

- Cisterner, gasklockor, bergrum och rörledningar för brandfarlig gas, SÄIFS 2000:4.
- Brandfarlig gas i lös behållare, SÄIFS 1998:7.
- Naturgas, MSBFS 2009:7.
- Tankstationer för metangasdrivna fordon, SÄIFS 1998:5.
- Aerosolbehållare, MSBFS 2014:1.

Brandreaktiva varor

- Hantering av brandfarlig biograffilm, SÄIFS 1989:4.
- Hantering av ammoniumnitrat, SÄIFS 1995:6.
- Hantering av organiska peroxider , SÄIFS 1996:4.
- Hantering av väteperoxid SÄIFS 1999:2.
- Hantering av varor innehållande lågnitrerad nitrocellulosa SÄIFS 1989:5.

Samtliga finns att ladda ned på: <http://www.msb.se>